

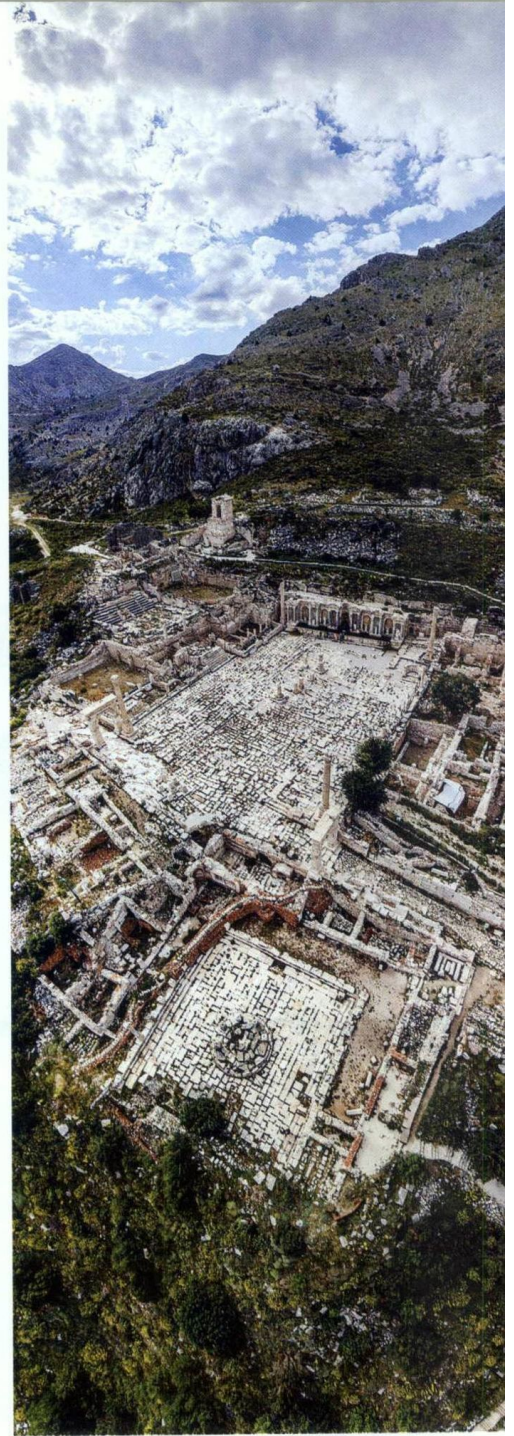
32

Kentlerin en eskisine adanmış bir sergi

Murat Germen,
İm - Beacon
No.4, 2022

Anadolu'nun en iyi korunmuş antik kentlerinden Sagalassos, Murat Germen'in yeni fotoğraf sergisine ilham verdi. Kent konulu çalışmalarıyla tanınan sanatçının Bozlu Art Project'teki işleri, antik kent yararına satılıyor.

Milliyet SANAT | AĞUSTOS 2022

CEM ERCİYES
cemerciyes@hotmail.com

Sagalassos antik kenti, bu kez de Murat Germen'in yorumuyla sanatseverlerin karşısına çıkıyor. "Bu kez" dememin sebebi, çok değil 2019 yılında yine bir sanat projesiyle gündeme gelmiş olması. O zaman Bozlu Art Project, yedi önemli sanatçıyı Sagalassos'a götürmüştü. Antik kentten aldıkları ilhamla ürettikleri eserler galerinin Şişli'deki mekânında ser-

33

▲
Murat
Germen,
Metanetli
- Resilient
No.1-9, 2022

▲
Murat
Germen,
Ayakizi -
Footprint
No.2, 2022

gilenmiş, satış geliri de Sagalassos Vakfı'na bırakılmıştı. Şimdi pandemi biraz müsaade edince, Bozlu ekibi projenin ikinci ayağını başlattı. İlk sanatçı ekibinden parlak bir imza, Murat Germen antik kente özel bir çalışma gerçekleştirdi. Germen'in "Sagalassos'u İzlemek" başlıklı işlerinden elde edilecek gelir, bir önceki sergide olduğu gibi kazı çalışmalarına aktarılacak. Sergi, Bozlu Art Project ve Sagalassos Vakfı iş birliğiyle düzenleniyor. 2019 yılındaki ilk serginin geliriyle Roma hamamının restorasyonu gerçekleştirilmişti. Bu yıl da Murat Germen'in işleri antik kentin ihtiyaçları, Sagalassos kazıları için kullanılacak.

FOTOĞRAFIN TÜM İMKÂNLARINI KULLANIYOR

Murat Germen, kentsel meselelerle ilgili bir sanatçı. Bunda mimar kökenli olması kadar, toplumsal konulara duyarlı bir imza, aynı zamanda aktivist bir birey olmasının da etkisi var. Onun yaptığı işleri geçmişten bugüne izlediğinizde, fotoğraf sanatının tüm imkânlarını kullandığını görürsünüz. Dijital teknoloji, özel yazılımlar, drone'lar kimi zaman da en geleneksel baskı teknikleri onun kendi görsel dünyasını kurmasına hiz-

met eder. Bazen kadrain dışına üçüncü bir boyut ekleyerek fotoğrafı heykelleştiren, bazen de mekan içi konstrüksiyonlarla fotoğraflarını bir enstalasyona dönüştürür. Bazen eski fotoğrafcıların siyah beyaz dokusu, bazen anın peşine düşen bir objektif, bazen bilgisayarda deforme edilip neredeyse soyut bir imgeye dönüşmüş büyük boy baskılarıyla çıkar karşımıza... Murat Germen için konu ve elde etmek istediği etki neyse fotoğraf da ona hizmet eder. Konuları ise dünya şehirlerinin eski dokusundan fütüristik modern görüntülere, kentlerin sıradan insanlarından çevre katliamlarına ve rant hirsına, kent konusunu hemen her yandan ele alır.

GEOMETRİK BİR GÖRSELLİK ARAYIŞI

Sagalassos'ta da belgesel fotoğraflar çekmiş Murat Germen. Bir antik kentin bugünkü halini belgeleyen fotoğraflar bunlar. Ama tabii ki o kareler deklanşöre bastığı gibi gelmiyor önümüze. Her biri nice işlemden geçip etkileyici bir görsellikle kavuşuyor ve farklı boyutlarda basılıp, benzer fotoğraflarla bir araya gelerek güncel birer sanat eserine dönüşüyorlar.

Milliyet SANAT | AĞUSTOS 2022

34

SAGALASSOS

Burdur il sınırları içinde Ağlasun ilçesinde yer alan ve günümüzden 12 bin yıl öncesine kadar uzanan yerleşim izlerine sahip olan Sagalassos, 1706 yılında Fransız gezgin Paul Lucas tarafından fark edilerek ilk defa Batı literatüründe geçmeye başlar. Toros dağlarının sarp yamaçlarında kalmasından dolayı iyi korunmuş antik kentlerden biri olan Sagalassos en parlak dönemini, Roma imparatoru Hadrian döneminde yaşar. Bu tarihte Pisidya eyaletinin en önemli şehri olma unvanını alır. Bu yükseliş dönemi MS 7. YY'a kadar devam eder de daha sonra deprem ve veba salgını gibi hastalıklarla çöküşe geçer. 12. YY'dan sonra kentin sakinlerinin burayı terk ettikleri ve Ağlasun'a göç ettikleri söyleniyor.

Murat Germen,
İm - Beacon No.2,
2022

Murat Germen sergi için hazırladığı metninde Sagalassos halkının müstesna karakterinden, kenti bu yalçın tepeye kuran Psidyalılar'ın dikbaşlılığından etkilendiğini yazıyor. Kentte suyun bolluğu ve su yapıları, çevreleyen dağlar ve onları izleyen antik tiyatro, sanatçının odaklandığı temalar olmuş. Fotoğraflarında farklı dijital teknikler kullanarak 'tele objektifle alan derinliği', 'aynı karede siyah beyazdan renkliye, adeta geçmişten günümüze bir geçiş', 'drone ile farklı açılardan bir araya getiren izleyiciyi içine çeken bir görsellik' gibi farklı etkiler elde etmiş Murat Germen. Ama sanıyorum ki en önemlisi, kare ve dörtgenden yuvarlağa kentin sunduğu farklı geometrik şekillerin içine kadrıladığı kareler olmuş.

Kentsel öğeler, Murat Germen'i geometrik bir görsellik arayışına yönlendirmiş. Bunun sonucunda kare kadrıların içine sıkışan taş dokular ya da dairesel mimari detaylar, yatay uzanan dağlar ve yusuvarlar Sagalassos Gezegeni gibi çok özel

fotoğraflar ortaya çıkmış. Dağları seyreden antik tiyatro, dağ silsilesini gösteren yatay ikili, kent planını ortaya koyan dikey dörtlü, mimari detaylara odaklanan kare dokuzlu fotoğraf düzenlemeleri gerçekten de arkeoloji ile fotoğrafın özel uygulamaları olarak öne çıkıyor. Murat Germen arkeoloji fotoğraflarında sıklıkla görülen geçmişin ihtişamı arayışı ve anıtsalın teşhirinden uzak durmuş. Belki de bu nedenle kentin simgesi olan, binlerce yıldır suyu hiç kesilmemiş anıtsal Antoninler Çeşmesi'ne odaklanmamış. Çeşme, bazı detayları ve akan suyun kaynağından karelerle birlikte kare dörtlü bir fotoğraf düzenlemesinde kendini gösteriyor, ki suya adanmış bu çalışma, serginin en güzel işlerinden biri. **MS**

Bozlu Art Project/ <https://www.bozluartproject.com/>
Bitiş Tarihi: 27 Ağustos 2022